

Κανονισμός Λειτουργίας
Του Δι-Ιδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
με τίτλο «**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**»

του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου και του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών
(σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4485/17)

Άρθρο 1. Γενικές Αρχές

Ο δεύτερος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) και ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.). Στον παρόντα Κανονισμό παρουσιάζονται η δομή και οι κανόνες λειτουργίας του Δι-ιδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ) με τίτλο «**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**» του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών, το οποίο απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην **Κοινωνική Καινοτομία** και τη **Στρατηγική** για την **Ανάπτυξη**.

Οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού, όπως αυτές αναλύονται στα επόμενα άρθρα, εξειδικεύουν και συμπληρώνουν το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις μεταπτυχιακές σπουδές, και συγκεκριμένα τις διατάξεις του ν.4485/2017, ενώ ρυθμίζουν με ενιαίο τρόπο θέματα λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ., τα οποία δεν ρυθμίζονται απ' ευθείας από την κείμενη νομοθεσία, αλλά είτε παρέχονται γι' αυτά σχετικές εξουσιοδοτήσεις από τον Νόμο, είτε ρυθμίζονται με αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Δ.Π.Μ.Σ. Ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών, πέραν των υποχρεωτικών διατάξεων εξαιτίας τυχόν τροποποιήσεων του ισχύοντος Νόμου, δύναται να τροποποιηθεί με πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής του Δ.Π.Μ.Σ. και απόφαση της Ειδικής Δι-ιδρυματικής Επιτροπής, της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΚΚΕ.

Άρθρο 2. Αντικείμενο – Αποστολή- Σκοπός – Μαθησιακά αποτελέσματα του Π.Μ.Σ.

Το Δι-ιδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «**Κοινωνική Καινοτομία και Στρατηγικές Ανάπτυξης**» έχει ως αντικείμενο τη μεταπτυχιακή εξειδίκευση επιστημόνων διαφόρων ειδικοτήτων σε θέματα που σχετίζονται με τα

ακαδημαϊκά αντικείμενα της Κοινωνικής Καινοτομίας (κοινωνική επιχειρηματικότητα, κοινωνική οικονομία, συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας, θεσμική συγκρότηση και λειτουργία, νεοφυείς επιχειρήσεις, θερμοκοιτίδες) και των Στρατηγικών της Ανάπτυξης (οικονομικής, κοινωνικής, διαρθρωτικής, πολιτισμικής, ατομικής) σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σε διεπιστημονική βάση. Το Δ.Π.Μ.Σ. είναι το μόνο στην Ελλάδα, που συνδυάζει θεωρητικά, πρακτικά και λειτουργικά τα αντικείμενα της Κοινωνικής Καινοτομίας και της Ανάπτυξης και έχει ως αποστολή αφενός μεν την προαγωγή της έρευνας, αφετέρου δε τη θεωρητική εμβάθυνση και την κριτική προσέγγιση στα επιστημονικά αυτά αντικείμενα, παρέχοντας τα αναγκαία εφόδια για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία των φοιτητών/τριών, πολλώ δε μάλλον για την ενεργή συμμετοχή τους σε αναπτυξιακές δραστηριότητες προς όφελος της κοινωνικής ευημερίας.

Σκοπός του ΔΠΜΣ είναι:

- Η παροχή μεταπτυχιακών σπουδών υψηλού επιπέδου.
- Η εκπαίδευση στελεχών του ιδιωτικού, του δημοσίου ή του κοινωνικού τομέα οικονομίας στα ανωτέρω γνωστικά αντικείμενα.
- Η προαγωγή της έρευνας και της πρακτικής εφαρμογής των αποκτηθεισών γνώσεων στα ανωτέρω γνωστικά αντικείμενα
- Η απόκτηση δεξιοτήτων για σπουδές διδακτορικού επιπέδου.

Με το πέρας των σπουδών τους, οι φοιτητές του Δ.Π.Μ.Σ. θα έχουν αποκτήσει γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες που αφορούν σε ένα δυναμικό τρόπο αντιμετώπισης πολύπλοκων κοινωνικών προκλήσεων και προβλημάτων, συνδυάζοντας την ισχύ που προκύπτει από τη συμμετοχή πολλαπλών ενδιαφερόμενων (κυβερνήσεις, εταιρίες, ΜΚΟ, φιλανθρωπικά ιδρύματα, επιχειρήσεις, εκπαιδευτικές δομές ή συνδυασμός των παραπάνω) με στόχο την ανάπτυξη πρωτότυπων λύσεων για πιεστικές κοινωνικές ανάγκες. Πιο συγκεκριμένα θα είναι θέση να εστιάζουν στην Κοινωνική Καινοτομία και την ποιότητα των ρυθμιστικών μηχανισμών, στην αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης, στη βιώσιμη Ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος, στην Κοινωνική Πολιτική και στις διαδικασίες ανάλυσης της αποδοτικότητάς της, στους προσδιοριστικούς παράγοντες της ανάπτυξης, στη σχέση ανάπτυξης και δημόσιας υγείας, στην ανάλυση της αγοράς εργασίας, στην Κοινωνική Οικονομία και την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, στον ψηφιακό μετασχηματισμό καθώς και στις στρατηγικές ανάπτυξης και τις συμμετοχικές πολιτικές.

Άρθρο 3. Αρμόδια Όργανα/Επιτροπές για την ίδρυση-λειτουργία του Δ. Π.Μ.Σ.

Για την οργάνωση και λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. τα αρμόδια όργανα/επιτροπές βασίζονται στη συνεργασία των δύο φορέων (Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου – Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΚΚΕ), η οποία ακολουθεί τα οριζόμενα στην ελληνική νομοθεσία περί Δι-ιδρυματικών/Διατμηματικών Π.Μ.Σ. Στη βάση αυτή, οι σχετικές με το Δ.Π.Μ.Σ. αποφάσεις θα λαμβάνονται από τα αρμόδια όργανα των φορέων, η δε διοίκηση και τρέχουσα διαχείριση του Δ.Π.Μ.Σ. θα ασκείται από την Ειδική Δι-ιδρυματική Επιτροπή (ΕΔΕ), τη Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) και τον Διευθυντή του Δ.Π.Μ.Σ., σύμφωνα πάντοτε με τα οριζόμενα στις σχετικές διατάξεις.

Η Ειδική Δι-ιδρυματική Επιτροπή (ΕΔΕ) ορίζεται μετά την έγκριση της ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ. σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.4, αρ.31, ν.4485/2017. Η Ειδική Δι-ιδρυματική Επιτροπή θα έχει διετή θητεία, θα είναι εννεαμελής και θα συγκροτείται από επτά (7) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και ερευνητές του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) κατ' αναλογία του αριθμού των διδασκόντων τους στο Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και δύο (2) εκπροσώπους μεταπτυχιακών φοιτητών που εκλέγονται από τους φοιτητές του οικείου μεταπτυχιακού προγράμματος, για ετήσια θητεία. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΔΕ θα αποτελείται από τέσσερα (4) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (εκλέγονται από τη Συνέλευση) και τρία (3) μέλη του ερευνητικού προσωπικού που υποδεικνύονται από το ΕΚΚΕ. Η ΕΔΕ είναι το αρμόδιο όργανο για θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα του Δ.Π.Μ.Σ και ασκεί όσες αρμοδιότητες δεν ανατίθενται από τον Νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα.

Ο Πρόεδρος της ΕΔΕ, όπως και ο Διευθυντής του Προγράμματος, θα προέρχονται από τον φορέα που θα έχει τη διοικητική στήριξη του Προγράμματος, δηλαδή το Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Ο Διευθυντής θα πρέπει να είναι μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής (ΣΕ) και δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο συνεχόμενες θητείες. Ο Διευθυντής του Δ.Π.Μ.Σ. εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος.

Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) αποτελείται από πέντε (5) μέλη των δύο συνεργαζόμενων φορέων, τα οποία έχουν αναλάβει διδακτικό έργο και εκλέγονται από την ΕΔΕ κατ' αναλογία του αριθμού των διδασκόντων τους στο Δ.Π.Μ.Σ για διετή

θητεία. Πιο συγκεκριμένα, η ΣΕ θα αποτελείται από τρία (3) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και δύο (2) μέλη του ερευνητικού προσωπικού του ΕΚΚΕ. Η θητεία του Προέδρου της ΣΕ θα μπορεί να ανανεωθεί μία φορά.

Η ΣΕ είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και:

- εισηγείται στην ΕΔΕ για θέματα του οδηγού σπουδών
- εισηγείται στην ΕΔΕ την κατανομή του διδακτικού έργου μεταξύ των διδασκόντων/ουσών του Δ.Π.Μ.Σ. .
- ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα και τα μέλη των τριμελών επιτροπών για την εξέταση διπλωματικών εργασιών εξετάζει φοιτητικά θέματα, όπως, ενδεικτικά, αιτήσεις αναστολής φοίτησης, μερικής φοίτησης, παράτασης σπουδών, διαγραφής φοιτητών/τριών και εισηγείται σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.
- εξετάζει τις αιτήσεις των φοιτητών για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης, σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί από την ΕΔΕ διακριτή επιτροπή με τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα.
- εξετάζει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές και εισηγείται σχετικά στα αρμόδια όργανα του Δ.Π.Μ.Σ.

3.1 Ο Διευθυντής/ντρια Δ.Π.Μ.Σ.

Ο/Η Δ/ντης/τρια είναι Μέλος ΔΕΠ πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας Αναπληρωτή/ώτριας Καθηγητή/ήτριας του Τμήματος, του ίδιου ή συναφούς αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ., προεδρεύει της ΣΕ και ορίζεται από την ΕΔΕ, μαζί με τον Αναπληρωτή ή την Αναπληρώτριά του/της, από τα εκλεγμένα μέλη της Σ.Ε. για διετή θητεία (ΥΠΕΠΘ Εγκύκλιος, 163204/Ζ1/29.9.2017), χωρίς επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντής/ντρια. Εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Δ.Π.Μ.Σ. για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο μέγιστος αριθμός συνεχόμενων θητειών του Διευθυντή ή της Διευθύντριας ορίζεται σε δύο (2). Επίσης, ο/η Δ/ντης/τρια:

- συγκαλεί σε συνεδρίαση τη ΣΕ,
- καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των εν λόγω συνεδριάσεων, λαμβάνοντας υπόψη εισηγήσεις των μελών και οργάνων του Δ.Π.Μ.Σ. ,

- εισηγείται στην ΕΔΕ για κάθε θέμα του Δ.Π.Μ.Σ. ,
- έχει την ευθύνη σύνταξης του προϋπολογισμού και απολογισμού του προγράμματος, τους οποίους υποβάλλει στη ΕΔΕ για έγκριση.
- είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και για την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών,
- έχει την ευθύνη σύνταξης αναλυτικού απολογισμού του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Δ.Π.Μ.Σ. , καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, κατά τη λήξη της θητείας της ΣΕ. Ο απολογισμός συντάσσεται με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Δ.Π.Μ.Σ. Ο απολογισμός κατατίθεται στο οικείο Τμήμα στο οποίο ανήκει το Δ.Π.Μ.Σ. .

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Δ.Π.Μ.Σ. είναι Καθηγητής ή Αναπληρωτής Καθηγητής και εκπληρώνει τα καθήκοντα του Διευθυντή σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του.

3.2 Επιτροπή Εξέτασης/Επιλογής Υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Φοιτητριών

Η Επιτροπή αποτελείται από τουλάχιστον τρία μέλη του διδακτικού προσωπικού του Προγράμματος και ορίζεται με απόφαση της ΕΔΕ. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για:

- Διενέργεια εξετάσεων για εισαγωγή στο Δ.Π.Μ.Σ. , όπου αυτό προβλέπεται.
- Αξιολόγηση όλων των υποβληθέντων δικαιολογητικών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τα ακαδημαϊκά κριτήρια όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 6.3 του παρόντος κανονισμού (ο έλεγχος της πληρότητας των δικαιολογητικών διενεργείται από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ.).
- Έλεγχο της γλωσσικής επάρκειας.
- Διενέργεια προσωπικών συνεντεύξεων.

Η τελική κατάταξη των υποψηφίων με βάση τη λίστα κριτηρίων του προγράμματος και η πρόταση επιλογής υποψηφίων με βάση την κατάταξη αυτή, υποβάλλονται προς επικύρωση στην Ειδική Δι-Ιδρυματική Επιτροπή του Δ.Π.Μ.Σ.

Άρθρο 4.Αριθμός Εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων ορίζεται κατ' ανώτατο σε 50 μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες κατ' έτος. Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών ανά διδάσκοντα ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε επτά (7).

Άρθρο 5. Κατηγορίες Πτυχιούχων

Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι όλων των Τμημάτων Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης της ημεδαπής καθώς επίσης και ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Σημειώνεται ότι μπορούν να γίνουν δεκτοί υποψήφιοι που έχουν ανακηρυχθεί πτυχιούχοι μέχρι την έναρξη του Προγράμματος, αλλά δεν έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες απόκτησης πτυχίου. Σε αυτή την περίπτωση οφείλουν να προσκομίσουν τα σχετικά πιστοποιητικά την ημέρα της εγγραφής τους. Η επιλογή θα γίνεται με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία, καθώς και με βάση συμπληρωματικά κριτήρια και άλλες διαδικασίες (εξετάσεις, συνέντευξη) που μπορεί να καθορίζει η ΕΔΕ.

Άρθρο 6.Διαδικασία και Κριτήρια επιλογής εισακτέων

6.1. Προκήρυξη/πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Το επισπεύδον Τμήμα, σε ημερομηνίες που ορίζονται από την ΕΔΕ, προβαίνει σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στις ιστοσελίδες των δύο Ιδρυμάτων, καθώς και σε κάθε άλλο, κατά την κρίση της, πρόσφορο μέσο δημοσιότητας. Στην πρόσκληση αναφέρονται, ενδεικτικά, οι προϋποθέσεις εισαγωγής, κατηγορίες πτυχιούχων και αριθμός εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται.

6.2 Υποβολή αιτήσεων - Δικαιολογητικά

Οι αιτήσεις των υποψηφίων κατατίθενται στη Γραμματεία του Τμήματος ΚΕΠ είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή. Οι αιτήσεις πρέπει να συνοδεύονται από τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με την εκάστοτε προκήρυξη. Ο σχετικός φάκελος υποψηφιότητας περιέχει, πάντως, υποχρεωτικά τα εξής:

1. Αντίγραφο πτυχίου Πανεπιστημίου ή ΑΤΕΙ ή αντίγραφο πιστοποιητικού ισοτιμίας του αρμόδιου οργάνου, κατά τις κείμενες διατάξεις, για όσους προέρχονται από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του εξωτερικού.
2. Αναλυτική βαθμολογία πτυχίου.
3. Αντίγραφο Παραρτήματος Διπλώματος, εφόσον υπάρχει.
4. Αντίγραφο επικυρωμένου πιστοποιητικού πολύ καλής γνώσης αγγλικής γλώσσας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προκήρυξη του Δ.Π.Μ.Σ.. Δεκτό γίνεται και πιστοποιητικό TOEFL με βαθμολογία τουλάχιστον 75 για το σύνολο και 21 για Reading.
5. Δύο συστατικές επιστολές από μέλη ΔΕΠ ή ερευνητές από ερευνητικά κέντρα που εποπτεύονται από την ΓΓΕΤ ή από εργοδότη (σε σφραγισμένους φακέλους).
6. Αντίγραφο των δύο όψεων του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας.
7. Βιογραφικό σημείωμα, όπου θα αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, καθώς και η εκπαιδευτική, επαγγελματική, ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα του υποψηφίου.
8. Υπόμνημα/Δήλωση Ενδιαφέροντος, όπου θα αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους ο υποψήφιος επιθυμεί να πραγματοποιήσει μεταπτυχιακές σπουδές στο συγκεκριμένο αντικείμενο και στο Τμήμα σε συνάρτηση και με τα γενικότερα επιστημονικά ενδιαφέροντά του. Το Υπόμνημα/Δήλωση Ενδιαφέροντος δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 500 λέξεις.
9. Εφόσον υπάρχει, αντίγραφο τίτλου Μεταπτυχιακών Σπουδών της ημεδαπής ή αντίγραφο πιστοποιητικού ισοτιμίας του αρμόδιου οργάνου, κατά τις κείμενες διατάξεις, για όσους προέρχονται από ΑΕΙ εξωτερικού.
10. Πιστοποιητικά συμμετοχής σε επιμορφωτικά σεμινάρια συναφών και μη με το αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ. Μέγιστος αριθμός πιστοποιητικών τέσσερα (4).
11. Αντίγραφα δημοσιευμένων εργασιών σε επιστημονικά περιοδικά ή σε πρακτικά συνεδρίων. Μέγιστος αριθμός δημοσιεύσεων σε περιοδικά τέσσερα (4) και σε πρακτικά συνεδρίων τέσσερα (4).
12. Βεβαιώσεις εργασιακής εμπειρίας μετά τη λήψη του πτυχίου (για τους εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα) ή υπηρεσιακής κατάστασης (για τους εργαζομένους στο δημόσιο τομέα).
13. Υπεύθυνη Δήλωση του ν. 1599/1986 ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στο βιογραφικό σημείωμα είναι αληθή.

Τα ανωτέρω με αριθμ. 7, 8 και 11 στοιχεία του φακέλου υποψηφιότητας θα πρέπει να αποστέλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος και σε ηλεκτρονική μορφή.

6.3 Κριτήρια επιλογής

Η επιλογή των υποψηφίων θα γίνει με βάση τα ακόλουθα κριτήρια και τους αντίστοιχους συντελεστές βαρύτητας:

- Βαθμός αξιολόγησης φακέλου υποψηφιότητας: 70%.
- Βαθμός συνέντευξης: 30%.

Η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφιοτήτων βασίζεται στη φόρμα αξιολόγησης που συνοδεύει την εκάστοτε προκήρυξη για το Δ.Π.Μ.Σ. Τα σχετικά κριτήρια επιλογής μπορούν να μεταβάλλονται με απόφαση της ΕΔΕ κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής.

6.4 Διαδικασία επιλογής

Η επιλογή των εισακτέων στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνεται από την Επιτροπή του άρθρου 3.2. Οι διαδικασίες επιλογής των υποψηφίων πραγματοποιούνται σε χρόνο που ορίζεται κάθε έτος από την ΕΔΕ. Με βάση τα θεσπισθέντα κριτήρια, η Επιτροπή Επιλογής καταρτίζει τον Πίνακα Αξιολόγησης των υποψηφίων και τον καταθέτει προς έγκριση στην ΕΔΕ. Ειδικότερα:

1. Η Επιτροπή Επιλογής καταρτίζει αρχικά έναν πλήρη κατάλογο όσων έχουν υποβάλει αίτηση.
2. Απορρίπτει τους/τις υποψηφίους/ες που δεν πληρούν τα ελάχιστα τυπικά κριτήρια (πτυχίο ανώτατης εκπαίδευσης, πιστοποιητικό ξένης γλώσσας ή επιτυχής εξέτασή της στο πλαίσιο της διεξαγωγής της στο Δ.Π.Μ.Σ.).
3. Καλεί σε συνέντευξη τους/τις υποψηφίους/ες. Η συνέντευξη διεξάγεται από τα μέλη της οικείας Επιτροπής Επιλογής.
4. Ιεραρχεί βαθμολογικά τους/τις υποψηφίους/ες και εισηγείται την τελική επιλογή.
5. Καταρτίζει τον τελικό πίνακα επιλογής.

Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων εγκρίνεται και επικυρώνεται από την ΕΔΕ και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του ΕΚΚΕ. Ο μέγιστος αριθμός εγγραφής υποψηφίων που θα γίνονται δεκτοί σε περίπτωση ισοψηφίας με τον τελευταίο επιτυχόντα ορίζεται στους πέντε μεταπτυχιακούς φοιτητές. Μετά το πέρας της αξιολόγησης καταρτίζεται πίνακας που περιλαμβάνει το σύνολο των υποψηφίων με σειρά κατάταξης. Οι επιτυχόντες υποψήφιοι ενημερώνονται από τη Γραμματεία και

καλούνται να εγγραφούν στο Δ.Π.Μ.Σ. εντός 10 εργάσιμων ημερών. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εγγράφονται στη Γραμματεία του Τμήματος προσκομίζοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Σε περίπτωση μη εγγραφής, μετά την παραπάνω προθεσμία, καλείται ο πρώτος, ο δεύτερος κ.ο.κ. από τους επιλαχόντες.

Άρθρο 7. Διάρκεια Σπουδών

7.1 Χρονική Διάρκεια Φοίτησης

Για τη λήψη του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (στο εξής ΔΜΣ) απαιτείται η παρακολούθηση των μαθημάτων του Δ.Π.Μ.Σ. , η επιτυχής εκπλήρωση των καθορισμένων υποχρεώσεων των φοιτητών κατά τη διάρκεια δύο (2) διδακτικών εξαμήνων και, ακολούθως, η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί σε διάστημα έξι μηνών με δυνατότητα παράτασης ενός ακόμα εξαμήνου κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης του/της φοιτητή/τριας.

7.2 Αναστολή φοίτησης

Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια με αίτησή του/της μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα αναστολή φοίτησης η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα εξάμηνα. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

7.3 Μερική φοίτηση

Για τους εργαζόμενους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης, υπό την προϋπόθεση ότι εργάζονται τουλάχιστον 20 ώρες την εβδομάδα, όπως προκύπτει από σχετική σύμβαση εργασίας ή βεβαίωση εργοδότη που πρέπει να προσκομίσουν. Μερική φοίτηση προβλέπεται και για μη εργαζόμενους/ες φοιτητές/τριες που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της πλήρους φοίτησης (αποφασίζει η ΕΔΕ π.χ. για λόγους υγείας, οικογενειακούς, στράτευσης, λόγοι ανωτέρας βίας κ.ά.). Η διάρκεια μερικής φοίτησης δεν μπορεί να ξεπερνάει το διπλάσιο της κανονικής διάρκειας φοίτησης.

Άρθρο 8. Δικαιώματα και παροχές

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας

παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές παρέχονται διάφορες ψηφιακές υπηρεσίες, όπως:

- Ατομικός λογαριασμός e-mail
- Πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης (e-Class)
- Απομακρυσμένη πρόσβαση στο δίκτυο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου μέσω Virtual Private Network (VPN).
- Πρόσβαση στη βάση δεδομένων Heal-Link που περιλαμβάνει επιστημονικά περιοδικά και εκδόσεις των σημαντικότερων διεθνών εκδοτικών οίκων.

Τα συνεργαζόμενα Ιδρύματα υποχρεούνται να καταβάλουν κάθε προσπάθεια ώστε να εξασφαλίζουν στους φοιτητές με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία. Ειδικότερα, για αυτή την κατηγορία φοιτητών/τριών μπορεί με απόφαση της ΕΔΕ να προσδιοριστεί ειδικός τρόπος εξέτασης, ειδικές διαδικασίες πρόσβασης στους χώρους διδασκαλίας (π.χ. μέσω τηλεδιάσκεψης), και ειδικοί τρόποι πρόσθετης υποστήριξης (π.χ. διευκολύνσεις σε συνοδό, προσωπική συμβουλευτική) ανάλογα με τις ανάγκες του/της κάθε φοιτητή/τριας.

Άρθρο 9. Πρόγραμμα Σπουδών

9.1 Πρόγραμμα μαθημάτων

1. Το Δ.Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό και/ή το εαρινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

2. Για την απόκτηση του ΔΜΣ απαιτείται η συγκέντρωση 90 πιστωτικών μονάδων ECTS (ΠΜ–ECTS). Οι 60 ΠΜ–ECTS αντιστοιχούν στις κάθε είδους εκπαιδευτικές δραστηριότητες των δύο διδακτικών εξαμήνων (ανά 30 ΠΜ–ECTS σε κάθε εξάμηνο), ενώ οι υπόλοιπες 30 ΠΜ–ECTS αντιστοιχούν στη διπλωματική εργασία. Για τον ορισμό των πιστωτικών μονάδων ισχύουν τα αναφερόμενα στις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 3374/2005 (ΦΕΚ Α' 189/2.8.2005).

3. Η παρακολούθηση όλων των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (μαθήματα, σεμινάρια, εργαστηριακές ασκήσεις, κύκλοι διαλέξεων, εκπαιδευτικές επισκέψεις) είναι υποχρεωτική και αποτελεί προϋπόθεση για την αξιολόγηση του φοιτητή/τριας.

4. Το Πρόγραμμα Σπουδών στο πρώτο εξάμηνο περιλαμβάνει 5 υποχρεωτικά μαθήματα

τα οποία αντιστοιχούν σε 30 ΠΜ-ECTS.

5.Το Πρόγραμμα Σπουδών στο δεύτερο εξάμηνο περιλαμβάνει 5 υποχρεωτικά μαθήματα τα οποία αντιστοιχούν σε 30 ΠΜ-ECTS.

6.Το τρίτο εξάμηνο περιλαμβάνει την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας η οποία αντιστοιχεί σε 30 ΠΜ-ECTS.

7.Οι τίτλοι και οι αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων που προσφέρονται ανά εξάμηνο παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα.

8.Μέρος του Προγράμματος Σπουδών ή και ολόκληρο το Πρόγραμμα μπορεί να παρέχεται εκτός από την ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, μετά από απόφαση των αρμοδίων οργάνων.

1^ο εξάμηνο	
Μαθήματα	ECTS
1. Κοινωνική Καινοτομία	9
2. Οικονομικά της Ανάπτυξης	5
3. Περιφερειακή Ανάπτυξη και Ολιστικά Στρατηγικά Σχέδια	5
4. Κοινωνική Οικονομία	5
5. Μεθοδολογία Έρευνας	6
Σύνολο εξαμήνου: 5	30
2^ο εξάμηνο	
Μαθήματα	ECTS
1. Ψηφιακή Τεχνολογία και Καινοτομία	6
2. Διοίκηση και Συμμετοχικές πολιτικές	6
3. Ανάλυση Κοινωνικού Αντίκτυπου	6
4. Οικονομία του Πολιτισμού	6
5. Αγορά Εργασίας και Ανάπτυξη	6
Σύνολο εξαμήνου: 5	30
3^ο εξάμηνο	
Διπλωματική εργασία	30

10. Με απόφαση των αρμοδίων οργάνων μπορεί να γίνει τροποποίηση του προγράμματος των μαθημάτων και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων.

11. Για την απόκτηση του ΔΜΣ απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών και η συγκέντρωση 90 πιστωτικών μονάδων (ECTS)

12. Η εξέταση της διπλωματικής εργασίας γίνεται με την προϋπόθεση ο/η φοιτητής/τρια έχει συγκεντρώσει 60 πιστωτικές μονάδες που αντιστοιχούν στα μαθήματα του πρώτου και δευτέρου εξαμήνου.

9.2 Γλώσσα διδασκαλίας

Η γλώσσα διδασκαλίας του Προγράμματος είναι η ελληνική αλλά μπορεί μέρος ή όλο το πρόγραμμα να προσφέρεται και σε γλώσσα διάφορη της ελληνικής (π.χ. αγγλική).

9.3 Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Προγράμματος

Στην αρχή κάθε εξαμήνου και πριν την έναρξη των μαθημάτων αναρτάται στην ιστοσελίδα των δύο φορέων το ωρολόγιο πρόγραμμα της περιόδου, στο οποίο περιλαμβάνονται οι ημέρες και οι ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων, οι ημερομηνίες άλλων εκδηλώσεων ή υποχρεώσεων, ημερομηνίες έναρξης και λήξης των διδακτικών περιόδων, οι περίοδοι εξετάσεων, οι αργίες, κ.λπ.

Όλες οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες (π.χ. διδασκαλία και εξέταση μαθημάτων, ανάθεση, υποβολή και εξέταση διπλωματικών εργασιών) πραγματοποιούνται στο χρονικό πλαίσιο του ετήσιου ακαδημαϊκού ημερολογίου που ορίζεται από την Σύγκλητο.

9.4 Ημερομηνίες εγγραφής και δηλώσεις μαθημάτων

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου, και πριν από την έναρξη των μαθημάτων, καθορίζονται και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Δ. ΠΜΣ οι ημερομηνίες εγγραφής των φοιτητών, καθώς και η διαδικασία δηλώσεων των μαθημάτων που θα επιλέγονται σε κάθε εξάμηνο.

9.5 Αναπληρώσεις μαθημάτων

Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ.

9.6 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης και με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια των εξαμήνων. Μέρος του προγράμματος (ως το 35%) μπορεί να προσφέρεται εξ αποστάσεως. Για τη διεξαγωγή των μαθημάτων με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, θα αξιοποιηθούν συστηματικά οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες υποστήριξης της μάθησης (π.χ. Open e-class, Moodle κ.ά.) που διαθέτουν οι φορείς. Επίσης, θα υπάρχει κατάλληλη υποδομή και εγκατεστημένο σύστημα τηλεδιασκέψεων.

9.7 Όρια απουσιών

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθούν ανελλιπώς όλες τις δραστηριότητες του Δ.Π.Μ.Σ.. Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις), μόνον αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 80% των ωρών της διδασκαλίας του μαθήματος. Σε κάθε περίπτωση, η συμμετοχή και παρακολούθηση διαπιστώνεται με ευθύνη των διδασκόντων και διδασκουσών.

Άρθρο 10. Διδάσκοντες στο Δ.Π.Μ.Σ./Ανάθεση διδασκαλίας

Με απόφαση της ΕΔΕ ανατίθεται διδασκαλία σε ερευνητές του ΕΚΚΕ ή σε μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής και άλλων τμημάτων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ή άλλων τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής, καθώς και άλλες κατηγορίες διδασκόντων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 4485/2017 (ΦΕΚ Α' 114), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Με αποφάσεις της ΕΔΕ και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις και η διαδικασία πρόσκλησης από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, καθώς και οι ειδικότεροι όροι απασχόλησης και κάθε θέμα σχετικό με τους επισκέπτες διδάσκοντες, οι οποίοι δύναται να είναι καταξιωμένοι/ες επιστήμονες που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, καλλιτέχνες ή επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες εγνωσμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Επίσης, με τον ίδιο τρόπο ορίζονται και οι

ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής ομότιμων καθηγητών ή αφυπηρετησάντων μελών ΔΕΠ στο Δ.Π.Μ.Σ..

10.1 Υποχρεώσεις Διδασκόντων

Ο υπεύθυνος για τη διδασκαλία μαθήματος στο Δ.Π.Μ.Σ. οφείλει :

- Να τηρεί πιστά και επακριβώς το πρόγραμμα και το ωράριο των παραδόσεων του μαθήματος.
- Να αναπροσαρμόζει και να επικαιροποιεί σε τακτά χρονικά διαστήματα το περιεχόμενο και την ύλη των διδασκομένων μαθημάτων. Κατά την έναρξη του εξαμήνου, οι διδάσκοντες κοινοποιούν (υποβάλλοντας προς διανομή στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. ή ενημερώνοντας την ιστοσελίδα του μαθήματος) το αναλυτικό πρόγραμμα (syllabus), που καλύπτει την ύλη του μαθήματος και περιλαμβάνει τις παρουσιάσεις των διαλέξεων, τη βιβλιογραφία και αρθρογραφία που οι φοιτητές καλούνται να μελετήσουν και όποιο άλλο συμπληρωματικό υλικό (μελέτες περιπτώσεων κ.λπ.).
- Να τηρεί τουλάχιστον δύο ώρες γραφείου την εβδομάδα, που θα επιτρέπουν την απρόσκοπτη επικοινωνία των φοιτητών μαζί του για θέματα που άπτονται των σπουδών τους και του συγκεκριμένου μαθήματος.

Οι διδάσκοντες επίσης οφείλουν να σέβονται την ακαδημαϊκή δεοντολογία και να τηρούν τους κανόνες της.

Άρθρο 11. Αξιολόγηση επίδοσης μεταπτυχιακών φοιτητών

Η αξιολόγηση των επιδόσεων των φοιτητών σε κάθε μάθημα γίνεται με εξετάσεις που μπορεί να είναι γραπτές, προφορικές, εργαστηριακές, υποχρεωτικές/προαιρετικές εργασίες, ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών ή συνδυασμός αυτών.

Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση σε κάθε μάθημα είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του διδάσκοντος. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι σαφώς προσδιορισμένα, γνωστοποιούνται στην αρχή του ακαδ. εξαμήνου από τον διδάσκοντα(υπευθύνου/συντονιστή) του μαθήματος και αναγράφονται επίσης στη

φόρμα περιγραφής του κάθε μαθήματος, σύμφωνα με το πρότυπο ECTS(syllabus), που είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ..

Ο τελικός βαθμός κάθε μαθήματος προκύπτει από το σύνολο των επιδόσεων του φοιτητή ή της φοιτήτριας σε συγκεκριμένους τομείς (π.χ. εργασίες, εξετάσεις) σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχει ο διδάσκων στην αρχή του εξαμήνου. Ο ελάχιστος αποδεκτός βαθμός μαθήματος είναι το πέντε (5,00), με άριστα το δέκα (10,00). Η βαθμολογία κατατίθεται εντός 15 ημερών από την ολοκλήρωση της τελευταίας δραστηριότητας αξιολόγησης.

Άρθρο 12.Εξεταστικές περιόδους (χρόνος διενέργειας και διάρκεια εξεταστικών περιόδων)

Οι εξεταστικές περιόδους είναι χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου καθώς και η επαναληπτική εξεταστική περίοδος του Σεπτεμβρίου.

Σε περίπτωση που φοιτητής ή φοιτήτρια αποτύχει σε ένα μάθημα, μπορεί να επανεξετασθεί στο μάθημα αυτό στην (επαναληπτική) εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, ούτως ώστε σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, τότε ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 34, παρ. 6 του ν. 4485/2017. Ειδικότερα, ο φοιτητής δύναται να εξετασθεί, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ του Τμήματος ή/και ερευνητές του ΕΚΚΕ, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από την ΕΔΕ. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης του μαθήματος διδάσκων καθηγητής. Εάν ο φοιτητής/τρια δεν υποβάλει αίτηση εντός 15 ημερών από την ημερομηνία ανακοίνωσης της βαθμολογίας στην εξέταση, ή εάν αποτύχει στην εξέταση από την τριμελή επιτροπή, τότε προτείνεται η οριστική διαγραφή του/της από το Δ.Π.Μ.Σ..

Άρθρο 13.Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία-Επιβλέποντες/ουσες Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Στο τρίτο (3ο) εξάμηνο του Προγράμματος προβλέπεται η εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα υποβολής θέματος, εφόσον έχει ολοκληρώσει με επιτυχία τουλάχιστον τα 4/5 των μαθημάτων των δύο (2) πρώτων εξαμήνων. Υποβάλλει αίτηση στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ.. Η Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. προωθεί την αίτηση στη Συντονιστική Επιτροπή.

13.1 Επίβλεψη Διπλωματικής Εργασίας

Η Συντονιστική Επιτροπή, ύστερα από την αίτηση του ενδιαφερόμενου, στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων και περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα:

Ο επιβλέπων της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι μέλος ΔΕΠ Α΄ ή Β΄ βαθμίδας ή Γ΄ Βαθμίδας ή Ερευνητής Α΄ ή Β΄ βαθμίδας ή Γ΄ Βαθμίδας, που διδάσκει στο Δ.Π.Μ.Σ.. Τα λοιπά δύο μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μπορεί να είναι όλες οι κατηγορίες διδασκόντων που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν. 4485/2017.

Κάθε διδάσκων του Δ.Π.Μ.Σ. μπορεί να αναλαμβάνει την επίβλεψη έως έξι (6) διπλωματικών εργασιών ανά έτος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις αντικειμενικής αδυναμίας άσκησης καθηκόντων επίβλεψης επί μακρό χρονικό διάστημα ή ύπαρξη άλλου σπουδαίου λόγου, η Συντονιστική Επιτροπή, εκτιμώντας τις περιστάσεις, δύναται να προβεί κατόπιν αιτιολόγησης της απόφασής της, στην αντικατάσταση του/της επιβλέποντα/ουσας ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Οι διπλωματικές εργασίες θα πρέπει να έχουν τις ακόλουθες προδιαγραφές:

- Εξώφυλλο (με λογότυπο του Δ.Π.Μ.Σ., τον τίτλο της εργασίας, το όνομα του επιβλέποντος και των λοιπών μελών της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και την ημεροχρονολογία υποβολής).
- Πίνακα περιεχομένων.
- Περίληψη στα ελληνικά και στα αγγλικά (μέχρι 300λέξεις), συνοδευόμενη από 4-6 λέξεις κλειδιά αντιπροσωπευτικά του περιεχομένου της.
- Το σύνολο του κειμένου θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 16.000 έως 20.000 λέξεων.
- Γραμματοσειρά μεγέθους 12 στιγμών.
- Διάστιχο 1,5.

13.2 Γλώσσα συγγραφής

Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή η αγγλική ή άλλη γλώσσα γνωστή στα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

13.3 Εξέταση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Για να εγκριθεί η εργασία, ο μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, αφού έχει προηγουμένως ελεγχθεί από το σύστημα κειμενικής ομοιότητας των φορέων.

Μετά το πέρας της περιόδου συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και έπειτα από τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος, οι φοιτητές/τριες παραδίδουν ηλεκτρονικώς ή εντύπως αντίτυπό της στα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Επισημαίνεται ότι η κατάθεση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας στα μέλη της Επιτροπής θα πρέπει να γίνεται τουλάχιστον 15 ημέρες πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου. Σε αντίθετη περίπτωση, τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής έχουν τη δυνατότητα παραπομπής της εξέτασης σε επόμενη εξεταστική περίοδο και πάντως εντός των χρονικών ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 7.1.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποστηρίζουν τη διπλωματική εργασία τους δημοσίως. Η ημερομηνία της υποστήριξης ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ.. Για την έγκριση της διπλωματικής εργασίας απαιτείται η σύμφωνη γνώμη δύο τουλάχιστον μελών της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Μετά την εξέταση και έγκρισή της, η διορθωμένη τελική μορφή της Διπλωματικής Εργασίας κατατίθεται από τον υποψήφιο σε ηλεκτρονική μορφή σε τέσσερα αντίτυπα και δύο CD στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ..

Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης δίνεται διορία ενός μήνα στον/την υποψήφιο/α να προβεί σε διορθώσεις σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Σε περίπτωση νέας αρνητικής κρίσης διαγράφεται οριστικά.

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες, εφόσον εγκριθούν από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο ιδρυματικό αποθετήριο του Παν.Πελ.

Άρθρο 15. Τρόπος υπολογισμού βαθμού Δ.Μ.Σ.

Ο βαθμός του ΔΜΣ καθορίζεται από τους βαθμούς των μαθημάτων του Προγράμματος και της διπλωματικής εργασίας. Αναλυτικά, ο βαθμός προκύπτει με πολλαπλασιασμό του βαθμού του κάθε μαθήματος και της διπλωματικής εργασίας με τα αντίστοιχα ECTS.

Εν συνεχεία, προστίθενται όλα τα γινόμενα και το άθροισμα διαιρείται με το 90 (σύνολο ECTS).

Άρθρο 16. Υποχρεώσεις για τη λήψη του ΔΜΣ

Για τη λήψη του ΔΜΣ απαιτείται:

- α) η φοίτηση και η επιτυχής ολοκλήρωση των συναφών υποχρεώσεων των φοιτητών στα επιμέρους μαθήματα του προγράμματος σπουδών (εργασίες, σχέδια έρευνας, εξετάσεις κ.λπ.) κατά τη διάρκεια δύο (2) διδακτικών εξαμήνων
- β) η εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, εντός του προβλεπόμενου διαστήματος και
- γ) η εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων (καταβολή οφειλόμενων τελών φοίτησης).

Άρθρο 17. Διαδικασίες αξιολόγησης μαθημάτων/διδασκόντων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές

Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση των μαθημάτων και των διδασκόντων, ηλεκτρονικά, από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές σύμφωνα με τις διαδικασίες που έχει θεσπίσει το Παν.Πελ. υπό την εποπτεία της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.).

Η αξιολόγηση των μαθημάτων γίνεται μέσω του ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της ΜΟ.ΔΙ.Π. Το σύστημα αυτό είναι ολοκληρωμένο με το ηλεκτρονικό σύστημα γραμματειών του Ιδρύματος και κάθε φοιτητής μπορεί να αξιολογήσει από οποιονδήποτε υπολογιστή τα μαθήματα που έχει δηλώσει, με διατήρηση της ανωνυμίας του. Οι φοιτητές ειδοποιούνται από τη γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. για τον χρόνο έναρξης και λήξης της περιόδου αξιολόγησης και λαμβάνουν λεπτομερείς οδηγίες για τον τρόπο διεξαγωγής της, η δε διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης είναι δύο εβδομάδες. Η

φόρμα αξιολόγησης καλύπτει το μάθημα τουλάχιστον ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας και το διδακτικό υλικό.

Η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος διαθέτει πρόσβαση μέσω του ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της ΜΟ.ΔΙ.Π. σε στατιστικά στοιχεία για την αξιολόγηση των μαθημάτων τα οποία επεξεργάζεται και υποβάλλει εισήγηση στα αρμόδια όργανα. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων κοινοποιούνται και στη Συντονιστική Επιτροπή προς επεξεργασία. Παράλληλα η ΜΟ.ΔΙ.Π. επεξεργάζεται τα αποτελέσματα των προηγούμενων περιόδων αξιολογήσεων και τα σχετικά στατιστικά στοιχεία αναρτώνται στην ιστοσελίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κοινοποιούνται στον Δ/ντή του Δ.Π.Μ.Σ. , στην ΟΜ.Ε.Α του Τμήματος και στον κάθε διδάσκοντα ξεχωριστά.

Άρθρο 18. Λόγοι και διαδικασία διαγραφής από το ΔΠΜΣ

Η ΕΔΕ, μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Δ.Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό, εκτός αν συντρέχουν αποδεδειγμένα λόγοι ανωτέρας βίας.
- παραβούν τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας, όπως π.χ. η λογοκλοπή,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- αυτοδίκαια κατόπιν αιτήσεως των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

Άρθρο 19.Χρηματοδότηση-Οικονομική διαχείριση Δ.ΠΜΣ

19.1 Πόροι

Η χρηματοδότηση του Δ. ΠΜΣ μπορεί να προέρχεται από: α) τον προϋπολογισμό του Α.Ε.Ι. και του συνεργαζόμενου φορέα, β) τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, γ) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α΄

της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (ΦΕΚ Α' 143), ή του ιδιωτικού τομέα, δ) πόρους από ερευνητικά προγράμματα, ε) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών, στ) μέρος των εσόδων των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των ΑΕ., ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή. Επειδή τα λειτουργικά έξοδα του Δ.Π.Μ.Σ. δεν καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τις ως ανωτέρω πηγές χρηματοδότησης, τα λειτουργικά του έξοδα καλύπτονται από τέλη φοίτησης.

19.2 Δαπάνες

Η διαχείριση των εσόδων του Δ.Π.Μ.Σ. γίνεται από τον ΕΛΚΕ του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και κατανέμεται ως εξής: (α) Εβδομήντα τοις εκατό (70%) λειτουργικά έξοδα του προγράμματος τα οποία κατανέμονται σε δαπάνες διδασκαλίας, διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης, μετακινήσεων, εξοπλισμού, λογισμικού, αναλώσιμων, χορήγησης υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες και λοιπές δαπάνες. Οι δαπάνες αποζημίωσης του τακτικού διδακτικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού των φορέων αφορά σε εργασία που υπερβαίνει τις κατά νόμο υποχρεώσεις τους.

β) Τριάντα τοις εκατό (30%) για κάλυψη λειτουργικών δαπανών των δύο φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 37§4 του ν. 4485/2017. Το ποσοστό αυτό αναλύεται ως εξής: 18% παρακρατείται από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και το 12% από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών.

Η παραπάνω κατανομή δεν ισχύει στην περίπτωση δωρεάς, κληροδοτήματος ή χορηγίας σε έναν από τους δύο φορείς για συγκεκριμένο σκοπό, καθώς και για κρατικές επιχορηγήσεις. Το Τμήμα οφείλει ετησίως να δημοσιεύει, με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του, απολογισμό εσόδων - εξόδων, με αναγραφή της κατανομής των δαπανών ανά κατηγορία, και ιδίως του ύψους των τελών φοίτησης, των αμοιβών των διδασκόντων του Δ.Π.Μ.Σ. και του αριθμού των διδασκόντων που τις εισέπραξαν.

Άρθρο 20. Τέλη φοίτησης

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται στην καταβολή τελών φοίτησης. Το ύψος των προβλεπόμενων τελών φοίτησης για το σύνολο του προγράμματος καθορίζεται στο ποσό των δυο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ.

Παρέχεται η δυνατότητα τμηματικής καταβολής τους π.χ. η πρώτη δόση κατά την εγγραφή του φοιτητή και η δεύτερη δόση στην έναρξη του 2ου εξαμήνου σε

ημερομηνίες που ορίζονται από τη Γραμματεία. Η καταβολή των διδάκτρων γίνεται στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ), ο οποίος είναι αρμόδιος για τη διαχείρισή τους.

Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, όπου αυτά προβλέπονται, οι φοιτητές/τριες του Δ.Π.Μ.Σ. των οποίων το εισόδημα (ατομικό ή οικογενειακό) δεν υπερβαίνει το μεν ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα κάθε φορά δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για την συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ.

Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι φοιτητές/τριες δεν θα ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριών που εισάγονται στο Δ.Π.Μ.Σ. .

Αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ανωτέρω ποσοστό, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα. Για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή που συγκροτείται δυνάμει της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 31 του ν. 4485/2017 τα εισοδήματα του τελευταίου φορολογικού έτους, για το οποίο κατά το χρόνο της επιλογής στο Δ.Π.Μ.Σ. έχει ολοκληρωθεί η εκκαθάριση φόρου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Η αίτηση απαλλαγής τελών φοίτησης υποβάλλεται από τον/την ενδιαφερόμενο/η στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής στο Δ.Π.Μ.Σ. . Όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, δεν δικαιούνται απαλλαγής.

Άρθρο 21.Υποτροφίες

Το Δ.Π.Μ.Σ. δύναται να παρέχει έναν αριθμό υποτροφιών βάσει ακαδημαϊκών κριτηρίων στους φοιτητές, σύμφωνα με απόφαση της ΕΔΕ στην οποία καθορίζεται, το ύψος των υποτροφιών, τα δικαιολογητικά και η διαδικασία χορήγησης υποτροφιών και οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων. Τα ως άνω στοιχεία αναγράφονται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος κάθε ακαδημαϊκού έτους. Οι υποτροφίες παρέχονται έπειτα από σχετική αίτηση των φοιτητών/τριών με την προσκόμιση των απαραίτητων υποστηρικτικών δικαιολογητικών. Οι υποτροφίες εγγράφονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ. .

Άρθρο 22. Τελετουργικό αποφοίτησης και τύπος απονεμόμενου διπλώματος (ΔΜΣ)

Η καθομολόγηση και απονομή των Διπλωμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών γίνεται δημοσίως σε ειδική τελετή ενώπιων των Πρυτανικών Αρχών, του Προέδρου του Τμήματος ΚΕΠ και τον Διευθυντή του ΕΚΚΕ. Τα ονόματα των διπλωματούχων εγκρίνονται από την ΕΔΕ που διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης προκειμένου να απονεμηθεί το ΔΜΣ .

Ο τύπος του Δ.Μ.Σ ακολουθεί τα πρότυπα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Άρθρο 23. Παράρτημα Διπλώματος

Στο χορηγούμενο Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών επισυνάπτεται υποχρεωτικά το προβλεπόμενο Παράρτημα Διπλώματος, το οποίο αποτελεί ένα επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων που χορηγεί το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Το εν λόγω έγγραφο εκδίδεται αυτομάτως και χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 24. Διοικητική Υποστήριξη-Υλικοτεχνική υποδομή

24.1 Υλικοτεχνική Υποδομή

Το Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, διαθέτει εγκαταστάσεις με:

- άρτια εξοπλισμένες αίθουσες διδασκαλίας (διαδραστικοί πίνακες, σύνδεση στο διαδίκτυο),
- δύο πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια ηλεκτρονικών υπολογιστών,
- οργανωμένη βιβλιοθήκη που στελεχώνεται με εξειδικευμένο προσωπικό (βιβλιοθηκονόμο και δύο διοικητικούς υπαλλήλους) με περίπου 10.000 τίτλους ελληνικών και ξενόγλωσσων βιβλίων, πολλά από τα οποία δεν υπάρχουν σε καμία άλλη ελληνική ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη. Προσφέρεται πρόσβαση εξ αποστάσεως στον κατάλογο της βιβλιοθήκης και στη βάση δεδομένων Heal-Link που

περιλαμβάνει εκατοντάδες διεθνή επιστημονικά περιοδικά όλων των σημαντικών διεθνών εκδοτικών οίκων, ενώ όλες οι λειτουργίες αναζήτησης και εντοπισμού τεκμηρίων και υλικών έχουν πλήρως αυτοματοποιηθεί. Τέλος, το υλικό της βιβλιοθήκης εμπλουτίζεται διαρκώς με παραγγελίες νέων τίτλων, με δωρεές από ιδιώτες και προσφορές μελών ΔΕΠ.

Το ΕΚΚΕ διαθέτει υλικοτεχνική υποδομή (βιβλιοθήκη, εξοπλισμό, λογισμικά), υποδομές φιλοξενίας για την πρακτική άσκηση των φοιτητών, καθώς και αίθουσα για τη διεξαγωγή ολιγομελών σεμιναρίων φροντιστηριακού ή μη χαρακτήρα πλήρως εξοπλισμένη με προβολικό (video projector), σύνδεση στο διαδίκτυο, Η/Υ και οθόνη προβολής.

Επίσης διαθέτει την βιβλιοθήκη του, με αναγνωστήριο και ηλεκτρονικούς υπολογιστές αποκλειστικά για τη χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της (αναζήτηση καταλόγου opac, ηλεκτρονικά περιοδικά και βάσεις δεδομένων, Ιδρυματικό Αποθετήριο, Ερευνητικό Αποθετήριο). Καλύπτει ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών πεδίων: Κοινωνιολογία, Μεθοδολογία Κοινωνικών Επιστημών, Κοινωνική Ανθρωπολογία και Κοινωνική Γεωγραφία, Πολιτική Επιστήμη, Δημογραφία, Εγκληματολογία, Εκπαίδευση, Θρησκεία, Ιστορία, Κοινωνική Πολιτική, Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός, Μετανάστευση, Οικογένεια, Οικολογία, Οικονομία, , Φιλοσοφία και Ψυχολογία. Αποτελείται από επιστημονικά έντυπα και ηλεκτρονικές πηγές συναφή με τα αντικείμενα σπουδών, Διδακτορικές διατριβές, μεταπτυχιακές και προπτυχιακές διπλωματικές εργασίες. Υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης σε διεθνείς βιβλιοθήκες μέσω του Διαδικτύου, ενώ όλοι οι χρήστες έχουν πρόσβαση πλήρους κειμένου σε τίτλους ηλεκτρονικών περιοδικών, ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων και ηλεκτρονικών βιβλίων διεθνούς εμβέλειας μέσω της *Κοινοπραξίας Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEAL-link)*. Περιλαμβάνει περίπου 35.000 τόμους βιβλίων, εκδόσεις της ΕΣΥΕ, του ΕΚΚΕ, του ΚΕΠΕ, του Παντείου Πανεπιστημίου και άλλων οργανισμών και 340 τίτλους έντυπων περιοδικών. Επίσης, η βιβλιοθήκη του ΕΚΚΕ προσφέρει, μέσα από τις εγκαταστάσεις της, πρόσβαση σε 3 citationindexes και βάσεις δεδομένων (Arts & Humanities Citation Index, Science Citation Index Expanded, και Social Sciences Citation Index) που παρέχονται μέσω της πλατφόρμας Web of Science (WoS) του διεθνούς οργανισμού Thomson Reuters. Η πρόσβαση γίνεται με την

αναγνώριση των IPs διευθύνσεων και είναι δυνατή από την ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.webofknowledge.com>

2. Ένα πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο Η/Υ (Web-Lab) τουλάχιστον 25 θέσεων εργασίας. Η αίθουσα αυτή υπάρχει στις εγκαταστάσεις του Ε.Κ.Κ.Ε. Το εργαστήριο ιδρύθηκε το 2015 με στόχο την ενίσχυση της τεκμηριωμένης δημόσιας πολιτικής και την ενθάρρυνση της καινοτομίας και του πειραματισμού.

24.2 Διοικητική Υποστήριξη του Προγράμματος

Το Δ.Π.Μ.Σ. θα λειτουργεί με έδρα την Αθήνα. Η δε διοικητική υποστήριξη του Δ.Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος ΚΕΠ. Όλες οι πληροφορίες που αφορούν το Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και οι ανακοινώσεις για τις δραστηριότητές του, αναρτώνται και στις ιστοσελίδες των φορέων [,https://dsep.uop.gr](https://dsep.uop.gr) και <https://www.ekke.gr>.

Άρθρο 25. Μεταβατικές Διατάξεις

Όσα θέματα δεν ρυθμίζονται στον παρόντα Κανονισμό θα ρυθμίζονται από τα αρμόδια όργανα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

(Όλα τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά)

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κοινωνική Καινοτομία

Το αντικείμενο του μαθήματος αφορά στη γενική επισκόπηση και κριτική ανάλυση του όρου «κοινωνική καινοτομία» σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. Παρόλο που πολλοί πιστεύουν ότι η «κοινωνική καινοτομία» είναι μια σχετικά νέα ιδέα, ο όρος αυτός υπάρχει τουλάχιστον από τα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Σε θεωρητικό επίπεδο, η «κοινωνική καινοτομία» αφορά κυρίως νέες και πρωτοπόρες ιδέες οι οποίες καλύπτουν απραγματοποίητες κοινωνικές ανάγκες. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχουν δύο

αλληλοσυνδεόμενες αντιλήψεις για την «κοινωνικής καινοτομία», οι οποίες αφορούν είτε σε νέες κοινωνικές διαδικασίες είτε σε νέα κοινωνικά αποτελέσματα.

Οικονομικά της Ανάπτυξης

Η οικονομική ανάπτυξη, έχει πολυδιάστατο χαρακτήρα και αποτελεί μια δυναμική διαδικασία οικονομικής διεύρυνσης και κοινωνικής αλλαγής, σημαίνει δε όχι απλή αύξηση των παραγωγικών δυνατοτήτων μιας χώρας αλλά βαθύτερη μεταλλαγή της σε επίπεδο διάρθρωσης της οικονομίας, θεσμικού πλαισίου, προστασίας του καταναλωτή και του περιβάλλοντος, παιδείας, υγείας κ.τ.λ. Στο πλαίσιο αυτό ο σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση και ανάλυση των υποδειγμάτων και των θεωριών που αναπτύχθηκαν για τη μελέτη της οικονομικής ανάπτυξης τόσο από την πλευρά της πολιτικής οικονομίας όσο και από την πλευρά της νεοκλασικής θεωρίας.

Περιφερειακή Ανάπτυξη και Ολιστικά Στρατηγικά Σχέδια

Το αντικείμενο του μαθήματος αναφέρεται στη σχέση της κεντρικής και περιφερειακής Διοίκησης με τις συμμετοχικές πολιτικές στο πλαίσιο της Διακυβέρνησης και του σχεδιασμού και υλοποίησης δημόσιων κυρίως πολιτικών. Η Ασφάλεια του πολίτη ως δημόσιο και κοινωνικό αγαθό, η διαχείριση κρίσεων και καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης, η ένταξη του μεταναστευτικού προσφυγικού ζητήματος στον πυρήνα των ζητημάτων Διακυβέρνησης και του Κράτους Δικαίου απαιτούν νέα μοντέλα Διοίκησης που να στηρίζονται στις Συμμετοχικές πολιτικές τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι Συμμετοχικές Πολιτικές συνιστούν πολιτικές «διεταϊρικότητας», οι οποίες προϋποθέτουν τη συμβολή και τη συνεργασία της κοινωνίας των πολιτών και των κοινωνικών φορέων στη διαχείριση ενός προβλήματος ή την προάσπιση ενός αγαθού που απασχολεί όλους στο πλαίσιο της κοινωνικής συμβίωσης.

Κοινωνική Οικονομία

Το αντικείμενο του μαθήματος είναι να περιγράψει τον τομέα της κοινωνικής οικονομίας, που θεωρείται ο τρίτος πόλος μεταξύ του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα οικονομίας και να προσεγγίσει αυτόν από θεωρητικής και πρακτικής άποψης. Ο τομέας της κοινωνικής οικονομίας έχει γνωρίσει ιδιαίτερη άνθηση και στην Ελλάδα, ιδιαίτερα λόγω της υποχώρησης του κοινωνικού κράτους πρόνοιας. Αναλύονται οι βασικές έννοιες της κοινωνικής οικονομίας και οι λοιπές έννοιες που συνδέονται με αυτή (π.χ.,

Πλουραλιστική Οικονομία, Τρίτο Σύστημα, Τρίτος Τομέας, Μη Κερδοσκοπικός Τομέας, Αλληλέγγυα Οικονομία).

Μεθοδολογία Έρευνας

A. Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με α) τις επιστημολογικές βάσεις της ποιοτικής έρευνας β) τις βασικές θεωρητικές της παραδόσεις και γ) με τα μεθοδολογικά εργαλεία εφαρμογής της. Ειδικότερα, ως προς το α) εξετάζεται το είδος της γνώσης που αποκομίζει κανείς όταν κάνει ποιοτική έρευνα, εστιάζοντας στο ερώτημα «τι είναι αυτό που εξηγούμε όταν εφαρμόζουμε ποιοτικές μεθόδους». Ως προς το β) στόχος είναι να παρουσιαστούν σε βάθος οι θεωρητικές βάσεις και οι μεθοδολογικές επιλογές τριών από τις πιο γνωστές παραδόσεις των ποιοτικών μεθόδων, της Θεμελιωμένης Θεωρίας, της Θεματικής Ανάλυσης και της Βιογραφικής Μεθόδου. Τέλος ως προς το γ) η εστίαση αφορά σε πιο πρακτικά ζητήματα εφαρμογής των ποιοτικών μεθόδων.

B. Ποσοτική Μεθοδολογία Έρευνας

Το αντικείμενο του μαθήματος αφορά μια συνολική θεώρηση των τρόπων με τον οποίο σχεδιάζεται, οργανώνεται και διεξάγεται η ερευνητική διαδικασία αλλά και των τρόπων που αναλύονται, ερμηνεύονται και παρουσιάζονται τα προϊόντα της, που δεν είναι άλλα από τα τελικά δεδομένα. Οι μέθοδοι και οι τεχνικές που παρουσιάζονται στο μάθημα στοχεύουν στην απόκτηση τόσο θεωρητικών γνώσεων όσο και πρακτικών δεξιοτήτων σχετικά με την έρευνα. Η διαδρομή από την αρχική διατύπωση του ερευνητικού ερωτήματος έως την τελική δημοσίευση των αποτελεσμάτων περιλαμβάνει διαφορετικά στάδια με διαφορετικές προϋποθέσεις για τον επιστήμονα και ερευνητή.

B ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ψηφιακή Τεχνολογία και Καινοτομία

Επιχειρείται ο ορισμός και αποσαφήνιση των βασικών εννοιών, διαχρονική τους εξέταση από την ελληνική αρχαιότητα (Αριστοτέλης, Πλάτωνα, κ.α.) μέχρι τις μέρες μας (Σουμπέτερ, Ντράκερ, κ.ά.). Επίσης, η θεωρητική θεμελίωση της έννοιας της καινοτομίας στο σύγχρονο καπιταλισμό, ο τρόπος που επενεργεί στην αγορά, σχέση της με μονοπώλια σε συνδυασμό με τη θεωρητική διερεύνηση της ψηφιακής

τεχνολογίας και της σχέσης της με την εν εξελίξει τέταρτη βιομηχανική επανάσταση. Μελετώνται οι βασικές διακρίσεις της καινοτομίας: ριζική, αυξητική - επεκτατική, δομική, μη οικονομική (κοινωνική, βιώσιμη, πράσινη) και τα βήματα διάδοσης της καινοτομίας και η διαγραμματική απεικόνισή της.

Διοίκηση και Συμμετοχικές πολιτικές

Το μάθημα αφορά στη συνθετική και κριτική διερεύνηση των οργανωτικών θεωριών κατά τον 20^ο αιώνα και στη σχέση τους με την ανθρωπολογική και κοινωνιολογική θεωρία. Επιχειρεί να μελετήσει το οργανωσιακό φαινόμενο ως συστατικό στοιχείο των σύγχρονων μεταβαλλόμενων κοινωνιών και ως τρόπο δόμησης της θεσμοθετημένης εξουσίας. Παράλληλα εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο οι οργανισμοί δομούνται ως γραφειοκρατικοί μηχανισμοί, ως μέσα άσκησης διοίκησης και ως δομές λήψης αποφάσεων.

Ανάλυση Κοινωνικού Αντίκτυπου

Ο «κοινωνικός αντίκτυπος» ορίζεται ως η παραγόμενη συλλογική και κοινωνική ωφέλεια που κομίζουν οι δραστηριότητες των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, σε οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό επίπεδο, στις τοπικές κοινωνίες. Αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της δραστηριότητας φορέων και επιχειρήσεων, πεδίο στρατηγικού σχεδιασμού και σημαντική παράμετρο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η επισκόπηση και ανάλυση των μεθοδολογικών προσεγγίσεων μέτρησης του κοινωνικού αντικτύπου, καθώς η μέτρηση και η παρακολούθηση τόσο του κοινωνικού αντικτύπου όσο και της κοινωνικής προστιθέμενης αξίας και της κοινωνικής αλλαγής, συνιστούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την αποτελεσματική υλοποίηση, προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, αποτελούν δε σημαντικά εργαλεία στρατηγικού σχεδιασμού.

Οικονομία του Πολιτισμού

Τις τελευταίες τρεις δεκαετίες στον ενδιάμεσο χώρο μεταξύ των οικονομικών σπουδών, των σπουδών διοίκησης και των πολιτισμικών σπουδών και της πολιτιστικής διαχείρισης έχει αναπτυχθεί ένας ιδιαίτερος γνωστικός κλάδος, η "οικονομία του πολιτισμού". Ο κλάδος αυτός παρακολουθεί και παρεμβαίνει στις εξελίξεις των πολιτικών και των πρωτοβουλιών που σχετίζονται με την πολιτιστική κληρονομιά, την

πολιτιστική παραγωγή και την πολιτιστική ανάπτυξη σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Η ανάγκη για έναν ιδιαίτερο γνωστικό κλάδο της πολιτιστικής οικονομίας έγκειται στην ιδιαιτερότητα του πολιτισμού και των αγαθών και υπηρεσιών που σχετίζονται με αυτόν, σε σχέση με την υπόλοιπη οικονομία.

Αγορά Εργασίας και Ανάπτυξη

Το μάθημα αποσκοπεί στην ανάλυση της αγοράς εργασίας, στον τρόπο που αυτή λειτουργεί και πώς, μέσα από καλές πρακτικές και θεσμικές πρωτοβουλίες μπορεί να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Για το λόγο αυτό προσεγγίζονται οι θεωρίες ανάπτυξης εν σχέση με την εργασία καθώς και παραγωγικά μοντέλα που λαμβάνουν υπόψη τους τοπικές ιδιομορφίες και ιδιαιτερότητες. Επίσης παρουσιάζονται οι ευρύτερες τάσεις της απασχόλησης και η σχέση τους με τις νέες μορφές εργασίας και των σχετικών με αυτές δεξιοτήτων.